

* 1. feladat (12+12=24 pont)

a)

$$\int_0^1 \int_y^1 \sin(x^2) dx dy = ?$$

(Próbálkozzunk az integrálok sorrendjének felcserélésével.)

b)

$$\int_H \frac{1}{\sqrt{x^2 + y^2}} d(x, y, z) = ?,$$

ahol $H := \{(x, y, z) \in \mathbb{R}^3 \mid 4 \leq x^2 + y^2 \leq 9, y \geq 0, 0 \leq z \leq 2\}$

Mo. a) Legyen $f(x, y) := \sin(x^2)$ ($(x, y) \in \mathbb{R}^2$) és $H := \{(x, y) \mid 0 \leq y \leq 1, y \leq x \leq 1\}$. Ekkor H normáltartomány és f folytonos (1p), továbbá $H = \{(x, y) \mid 0 \leq x \leq 1, 0 \leq y \leq x\}$ (1p)

$$\begin{aligned} \int_0^1 \int_y^1 \sin(x^2) dx dy &= \int_H f \stackrel{(3p)}{=} \int_0^1 \int_0^x \sin(x^2) dy dx \stackrel{(2p)}{=} \int_0^1 x \sin(x^2) dx \stackrel{(3p)}{=} \\ &= \frac{1}{2} [-\cos(x^2)]_{x=0}^1 \stackrel{(2p)}{=} \frac{1 - \cos(1)}{2}. \end{aligned}$$

b) Hengerkoordinátákkal, $H = \underline{C}([2, 3] \times [0, \pi] \times [0, 2])$

$$\int_H f \stackrel{(6p)}{=} \int_2^3 \int_0^\pi \int_0^2 f(r \cos(\varphi), r \sin(\varphi), z) \cdot r dz d\varphi dr \stackrel{(3p)}{=} \int_2^3 \int_0^\pi \int_0^2 1 dz d\varphi dr \stackrel{(3p)}{=} 2\pi.$$

(Normáltartományos próbálkozásért maximum 2 pont adható.)

---

* 2. feladat (6+4=10 pont)

Legyen f az a 2π szerint periodikus függvény, amelyre

$$f(x) := \begin{cases} x^2 + \pi & , \text{ ha } x \in [-\pi, 0[\\ -x & , \text{ ha } x \in [0, \pi[. \end{cases}$$

a) Jelölje Φ az f függvény Fourier-sorának összegfüggvényét. Adjuk meg a $\Phi(0)$ és $\Phi(1)$ értékeket

b) Egyenletesen konvergens-e $\mathbb{R}$ -en az f függvény Fourier-sora? (Indokoljunk.)

Mo. a) Az f függvényre teljesülnek a Dirichlet-tétel feltételei (2p), ezért

$$\Phi(0) \stackrel{(2p)}{=} \frac{0 + \pi}{2} = \frac{\pi}{2}, \quad \Phi(1) \stackrel{(2p)}{=} f(1) = -1$$

b) Nem, mert ha egyenletesen konvergens lenne, akkor Φ folytonos lenne (2p), azonban Φ pl. a 0-ban nem folytonos (2p).

3. feladat (6+10=16 pont)

Mondjuk ki és bizonyítsuk be a numerikus sorokra vonatkozó hányadoskritériumot. (Bármelyik verziót.)

Mo. Tétel: Legyen $(a_n)_{n \in \mathbb{N}}$ pozitív tagú sorozat **(2p)**. Ekkor a következő állítások teljesülnek.

- Ha $\limsup_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} < 1$, akkor a $\sum_{n \in \mathbb{N}} a_n$ sor konvergens. **(2p)**
- Ha $\liminf_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} > 1$, akkor a $\sum_{n \in \mathbb{N}} a_n$ sor divergens. **(2p)**

(Egyéb verziók is elfogadhatók.)

Bizonyítás. Tegyük fel, hogy $\limsup_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} < 1$, és legyen $q \in \mathbb{R}$ olyan, hogy $\limsup_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} < q < 1$ **(2p)**. Ekkor létezik olyan $N \in \mathbb{N}$, hogy minden $n \in \mathbb{N}$ és $n \geq N$ esetén

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} < q \Leftrightarrow a_{n+1} \leq qa_n \quad \mathbf{(1p)}.$$

Teljes indukcióval kapjuk, hogy minden $n \in \mathbb{N}$ és $n \geq N$ esetén

$$a_n \leq q^{n-N} a_N = q^n \frac{a_N}{q^N} \quad \mathbf{(2p)},$$

és $\sum_{n \in \mathbb{N}} q^n \frac{a_N}{q^N}$ konvergens, tehát a majoráns kritérium alapján $\sum_{n \in \mathbb{N}} a_n$ konvergens **(1p)**.

A második rész bizonyításához tegyük fel, hogy $\liminf_{n \rightarrow \infty} \frac{a_{n+1}}{a_n} > 1$. Ekkor létezik olyan $N \in \mathbb{N}$, hogy minden $n \in \mathbb{N}$ és $n \geq N$ esetén

$$\frac{a_{n+1}}{a_n} > 1 \Leftrightarrow a_{n+1} > a_n, \quad \mathbf{(2p)},$$

tehát teljes indukcióval kapjuk, hogy minden $n \in \mathbb{N}$ és $n \geq N$ esetén $a_n > a_N$ **(1p)**. Ez azt jelenti, hogy $(a_n)_{n \in \mathbb{N}}$ nem tart 0-hoz így, azaz nem teljesül a sorok konvergenciájának szükséges feltétele **(1p)**, következésképpen $\sum_{n \in \mathbb{N}} a_n$ divergens.

4. feladat (plusz 10 pontért)

Legyen $n \in \mathbb{N}^+$. Bizonyítsuk be, hogy ha az $\mathbb{R}^n$ -beli A és B halmazok nyíltak, akkor $A \cap B$ is nyílt.

Mo. Ha $A \cap B = \emptyset$, akkor a nyíltság definíciója alapján teljesül az állítás **(2p)**. Ellenkező esetben legyen $\underline{x} \in A \cap B$ tetszőleges. Ekkor A és B nyíltsága alapján létezik olyan $r_1 > 0$ és $r_2 > 0$, hogy $B_{r_1}(\underline{x}) \subseteq A$, illetve $B_{r_2}(\underline{x}) \subseteq B$ **(4p)**, tehát az $r := \min\{r_1, r_2\}$ választással $B_r(\underline{x}) \subseteq A \cap B$ teljesül **(3p)**. Mivel $\underline{x}$ tetszőleges volt, ez azt jelenti, hogy $A \cap B$ nyílt **(1p)**.